СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 298. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ГРУДНЯ 1950. | No. 298. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 23, 1950 VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном | Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 | Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 | FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПЛАТНЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ ПРИСТОСОВАНА ДО ЖИТТЄВИХ КОШТІВ

ТРИ РОКИ НЕ БУДЕ ЗАЛІЗНИЧИХ СТРАЙКІВ

Вашингтон, 21 грудня. — З Білого Дому проголошено, що між залізничими підприємцями і чотирма юніями — „братствами" — залізничників заключено договір, що не буде залізничих страйків упродовж трьох років, а платня службовиків і робітників буде пристосована до життєвих коштів. Договір має бути одобрений усіми підприємцями і загальним голосуванням в юніях, які нараховують 300,000 членів. Підвишку платні по 23 ц. на годину дістануть 120,000 робітників у варстатах від 1 жовтня 1950, а варстатах 1 січня 1951 року дістануть ще підвишку по два центи. Робітники, що працюють на шляхах дістануть підвишку по п'ять центів на годину теж від 1 жовтня, а вдруге тільки від 1 січня. Їх число виносить 180,000. Підприємці кажуть, що це буде коштувати $130,000,000 річно.

Спір за наладнання платень тривав 22 місяці. Після частинного страйку, викликаного безпосередньо перед проголошенням вимкового положення, урядові посередники працювали день і ніч над заключенням умови і довели до успіху. Новістю в новім контракті є заведення движимої скалі платень. Платні ростуть, коли ростуть життєві кошти. Очевидно, що мають теж і маліти відповідно до коштів.

ВІДСТАВЛЯЮТЬ АДВОКАТІВ ЗА НЕПРИСТОЙНУ ПОВЕДІНКУ В СУДІ

Ню Йорк. — Федеральний суддя присвятив шість годин на вислухання аргументів адвокатського товариства, яке зажадало від суду відставити двох адвокатів за непристойну поведінку в суді підчас розправи проти одинадцяти провідних комуністів і позбавити їх права вести адвокатську канцелярію. Оба адвокати, Гері Сечер і Абрагам Дж. Ізерман, звісні із напастей на суддю Гарольда Медіну, який проводив розправі. Адвокати признали, що робили зле, одначе заперечили, наче б вони робили це на підставі змови, як їм закинув суддя Медіна. Суд ще не дав відповіди на прохання адвокатської палати.

ДОПИТИ НАД ШПИГУНАМИ-НАУКОВЦЯМИ

Вашингтон. — Комісія неамериканських діянь палати репрезентантів почала наново допити в справі „Науковця X", якому присуджують шпигунство атомової тайни. Досі переслухано трьох свідків. Ними були: д-р Давид Гокінс, інструктор університету в Колорадо і давніший професор університету Каліфорнія в Берклі; Бернадетта Дойл, кандидатка на стейтову інспекторку прилюдного навчання в Каліфорнії; Кенет Мей, син декана університету Каліфорнія, якого давніше згадувано як члена комуністичної партії. Ніхто з комісії не хотів подати ніяких вістей, про що ті свідки мали свідчити. „Науковець X" мабути проф. Джозеф Вайнберг, з університету Висконсін, який відобув дати для совєтських шпигів, коли працював в Берклі.

МОЖУТЬ ЗАБОРОНИТИ КОМУНІСТИЧНІ ГАЗЕТИ В ПРОДАЖУ

Ню Йорк. — Видавництво комуністичного щоденника „Дейлі Воркер" звернулося до Верховного Суду, щоб він заборонив Товариству Продажі Газет з метрополитальної округи Ню Йорку ухвалити резолюцію, щоб виключити продажу комуністичних газет у прилюдних кіосках і лавках. Суддя каже, що такої заборони не може видати, бо резолюція ще не ухвалена ані ніхто її не виконує.

СЕНАТ УХВАЛИВ 20 БІЛІОНІВ НА НОВУ ЗБРОЮ

Вашингтон. — Сенат без проволоки ухвалив законопроєкт на висигнування додаткової суми увисоті $20,099,666,938 на оборонні цілі і передав проєкт до розгляду палаті репрезентантів, де уже ухвалено цей біл, одначе признано якихось два біліони менше. Сенат ухвалив вищі фонди тому, що припинено виробу літаків заявили, що досі ухвалені фонди на продукцію літаків є невистачальні, якщо їх кількість має бути збільшена п'ять раз ніж це було досі. Таке збільшення заповів президент Труман у своїй промові в п'ятницю минулого тижня. Цілий воєнний бюджет на теперішній скарбовий рік, який кінчиться в червні наступного року, досягне висоти понад 42 біліони долярів. Команда повітряних сил вже проголосила відкриття тринадцяти нових повітряних баз для воєнних потреб.

ПЛЯНУЮТЬ СТЕЛЮ НА ЦІНИ М'ЯСА

Вашингтон. — Урядові чинники студіюють наложення стелі на ціни м'яса, олію і старого заліззя, одначе контроля мала б бути заведена добровільно. Про це повідомив конгресових провідників економічний стабілізатор, Алан Валентайн, коли складав свідоцтво перед спільною конгресовою комісією оборонної продукції. Він виявив, що його бюро переводить енергійні студії над заведенням контролі цін, одначе не може передбачити, коли буде введена повна контроля. Намір завести негайно стелю на м'ясо оприлюднено саме тоді, коли найбільше автомобілеве підприємство, Дженерал Моторс, заявило, що годиться на завернення цін на авта до стану, який був 1 грудня. Виявлено теж, що ідуть студії над стабілізацію робітничих платень в автомобілевім промислі для іншого мільйона робітників і що ця справа може бути наладнана кожної хвилини. Директор Бюра Оборонної Мобілізації, Чарлс Е. Вилсон, заявив, що країна може продукувати 50-100 відсотків воєнного матеріялу більше ніж це було за часів нападу японців на Перл Гарбор.

В АМЕРИЦІ

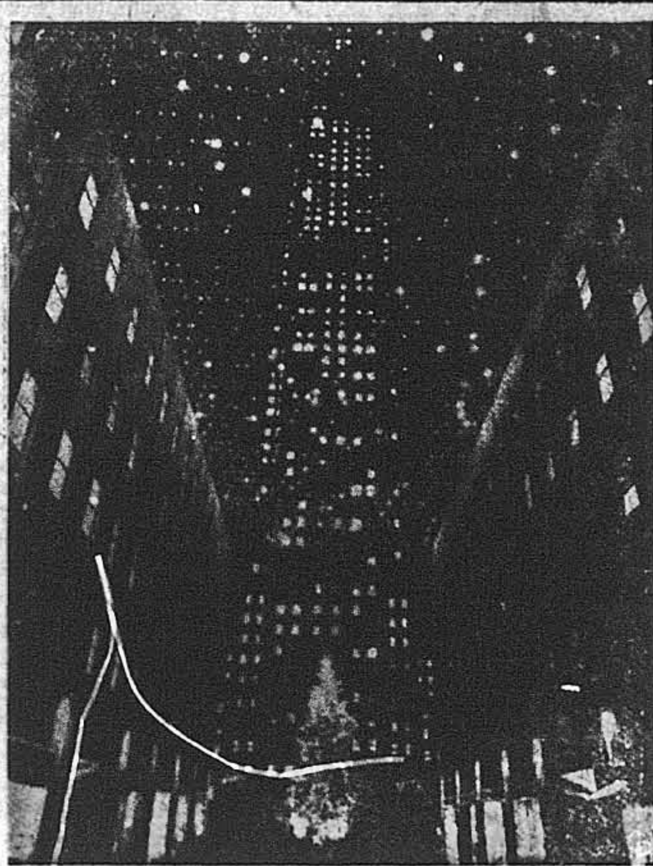
● **Радієве підприємство Колумбія Бродкестінг Систем** зажадало від своїх 2.500 заповідачів і інших працівників підписання заяви льояльности для Америки. Давніше між ними було доволі комуністів для баламучення слухачів.

● **200-тисячний іміґрант** зі скитальщини приїхав кораблем Дженерел С. Д. Сторджіс в середу до нюйорської пристані на підставі закону з 1948 року. Ним є 37-річна жінка, пані Зінаїда Супе, яка походить з Латвії. Їй зладили святочне прийняття міські й федеральні урядовці.

● **На Різдвяні свята поїде през. Труман** до свого рідного дому в місцевості Індепенденс, у стейті Мизурі. Звідти виголосить він привітну промову до нації напередодні Різдва, 24 грудня.

● **Департаментова крамниця**, переповнена святочним крамом, згоріла в місцевості Сомерсет, у стейті Кентокі. Шкода виносить $1,000,000.

● **Щоб забезпечитися** перед припадковим запаленням Різдвяного деревця, радять встромити долішню частину пня в холодну воду. Тоді деревце не сохне і сосонка не горить.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В НЮ ЙОРКУ, крім безлічі інших характеристичних звичаїв, замітні ще й тим, що тут рік-річно на площі Ракефелер Сентер (між 50 і 51 стрітами та між 5 і 6 евенями) виставляється справді найбільшу ялинку в світі. Дерево на цю ялинку спроваджується, звичайно, з далеких країн. В цьому році його спроваджено з Норвегії, як подарунок від норвежського короля. Ця ялинка-великан висока 85 стіп і освітлена 7,500 електричними лямпочками, а над нею ще удековано „небо" 500 синіми електричними лямпочками. Все разом, на тлі так же ярко освітленого хмародеру Ракефелера та загальної святочної обстановки, робить величньо-незабутнє враження.

На шляху до суверенности і озброєння Німеччини

АЛІЯНТИ ПОЧАЛИ З НІМЦЯМИ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОЇ УЧАСТИ В ЗАХІДНІЙ ОБОРОНІ

Бонн, Німеччина, 22. грудня. — Вчора відбулася в Петерсберґу в Кеніґсвінтер історична конференція між аліянтською Радою Високих Комісарів і канцлером Західно-Німецької Федеративної Республіки, д-ром Конрадом Аденауером, яку вважається „першим кроком на шляху до закінчення окупації Західної Німеччини, приверненням їй всіх суверенних прав, з деякими тільки гарантіями, та до її озброєння і включення в [illegible] готовку". Конференція тривала п'ять годин і у її висліді рішено: 1. Започаткувати розмови в справі нової політичної бази для стосунків між Західними Аліянтами і Західною Німеччиною, якою заступлено б дотеперішній окупаційний статут в Німеччині та практично закінчено б майже всю контролю політичного і господарського життя Західної Німеччини; 2. Створити окремий комітет, який провірив би „розміри і способи" західно-німецького вкладу в загальну західно - европейську оборонну підготовку. Хоча кінцеве вирішення цих справ може потривати ще цілі місяці, проте з аліянтського і німецького боків стверджується, що „рішальний крок" в цьому напрямку вже зроблений. Військовий комітет має бути встановлений „по можности якнайшвидше". В ньому д-р Теодор Блянк, керівник відділу безпеки західно-німецького міністерства внутрішніх справ репрезентуватиме Німеччину, тоді як генерали Джордж П. Гейс, Г. В. Вонсборо-Джовнс і Жан Жавеналь заступатимуть Злучені Держави, Британію і Францію. Західні аліянти, заповідаючи признання Західній Німеччині вже „майже суверенних" прав в усіх ділянках, застерегли собі деякі гарантії, зокрема, що Німеччина не торгуватиме зі Сходом стратегічними сировинами та що не входитиме в дискусію з Польщею або Совєтами на тему східно-німецьких територій від лінії Одри-Ніси, прилучених тепер до Польщі або до Совєтського Союзу.

ГЕН. АЙЗЕНГАВЕР ПІДБАДЬОРЮЄ ЗАХІДНІ КРАЇНИ

Вашингтон, 21 грудня. — Після повороту секретаря стейту Діна Ачесона з конференції міністрів країн з Атлантійського Пакту в Брюссель, він склав звіт президентові Труманові з ослгів на згаданій конференції. Після того президент заявив, що назначення Ген. Двайта Д. Айзенгавера верховним командантом військ вільних европейських країн дало інспірацію цим країнам до боротьби проти комунізму і до готовости збройною силою спинити агресію Росії. Оприлюднення частинного звіту мало на цілі заперечити поглядам колишнього президента Герберта Гувера, наче б західний світ не хотів воювати проти комунізму. При цій нагоді президент поклав ще раз натиск на те, що околиця Північного Атлантику необхідна для оборони Америки і тому треба дати допомогу країнам, які заключили Північно Атлантійський Пакт. Президент заявив теж, що він повнотою погоджується на погляди Ачесона і тому його підтримує.

Над промовою кол. президента Гувера, виголошеною в середу, іде завзята дискусія між прихильниками його передбачувань і прихильниками теперішньої адміністрації Трумана. Обі сторони висловлюють погляди на справи, заторкнені Гувером.

„АМЕРИКАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ" ДОБАЧУЄ ЕВРОПА У ВИСТУПІ ГУВЕРА

Лондон, 22. грудня. — Англійська і загально европейська публична опінія прийняла з великим занепокоєнням останній виступ колишнього президента Злучених Держав, Герберта Гувера, під час якого він рекомендував відтягнути американські сили з Европи і Азії та розбудувати саму оборону потугу Америки в „Ґібральтар" християнської цивілізації. Англійська преса добачує в цьому не так нові пропозиції американського ізоляціонізму, як радше виявлення „американського націоналізму", що готов залишити напризволяще „бідних европейців" неправильно інтерпретованого власного спасіння ради. Виступ Гувера прийнято з тим більшою тривогою, що він наступив безпосередньо після републиканського виступу проти державного секретаря Ачесона приблизно на такому ж тлі. — Проте, англійська опінія переконана, що американський уряд не піде по тій лінії та що ця концепція творитиме тільки азиль для втечі тих американців, які житимуть там життям втікачів від дійсности. З такими і подібними міркуваннями прийняла заяву Гувера теж французька, еспанська та інша західно-европейська публіка.

ЩЕ В СПРАВІ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

З огляду на помітне зацікавлення нашого загалу проголошенням святочних побажань для своїх рідних і знайомих та приятелів в збільшеному різдвяному числі „Свободи", Адміністрація щоденника рішила продовжити речинець надсилання цих побажань до кінця цього року, отже до 1-го січня 1951. Треба сподіватися, що широкі кола читачів „Свободи" радо скористають з цеї нагоди, щоб висловити на сторінках газети свої побажання та дати знати про себе тем тим своїм рідним і знайомим, адрес яких вони не знають або куди звичайна пошта не доходить. Найбільші з усіх українських газет поза залізною заслоною тираж „Свобода" та розсилка її в усі закутини світу, промовляють за цим тим більше. Ціни за поміщення таких побажань встановлено дуже низькі, бо від двох долярів вгору, залежно від величини.

● **Совєтський Союз** в цьогорічному святкуванні 71-вих уродин диктатора Сталіна відступив від „традиції" призначування з цеї нагоди — „Сталінських нагород" визначним большевикам.

● **Перський шах відложив** призначене на 27-го грудня своє вінчання, бо захворіла його наречена.

ІНТЕНЗИВНА ОБОРОННА ПІДГОТОВКА В АНГЛІЇ

Лондон, 22. грудня. — Рівночасно зі загостренням міжнародної кризи та зв'язаним з нею проголошенням вимкового положення в Злучених Державах, Британія й собі не залишилася позаду та робить інтензивну підготовку до оборони. Крім цілого ряду інших конкретних заходів, лейбуристський уряд доручив окремій господарській і військовій групі спеціялістів розробити новий широкий плян оборонної підготовки, базуючи його не на можливостях, але на потребах країни.

ВОРОГ СТЯГАЄ ПІДКРІПЛЕННЯ ДО НОВОГО НАСТУПУ В КОРЕЇ

Токіо, 22. грудня. — Тоді, як вчора приходило тільки до малих місцевих сутичок на поодиноких секторах корейського фронту, аліянтське командування стверджує, що червоні стягають на всі ділянки фронту нові масові підкріплення, з очевидною метою нового масового наступу. Положення на фронті, зокрема на східному, де малі аліянтські сили обороняють бази навколо порту Гунгнам проти кількакратно переважаючого ворога, помітно напружене. Американці вчора висадили в повітря останній міст через ріку Сонгчов, що лучив Гунгнам з евакуованим аліянтами аеродромом Йонпо. Проте, це не має більшого безпосереднього стратегічного значення, бо ріка замерзла і ворог може її перейти, включно з легкими машинами, по леді. Не зважаючи на тільки обмежену активність на самому фронті, аліянтська фльота безупину засипає вогнем важкої артилерії ворожі позиції, не даючи ворогові можности сконцентруватися до нової атаки. Вчора вперше використано в цій акції ракетові стрільна. — Теж на західному фронті, що тепер з малими відхиленнями переходить приблизно по лінії старого кордону на 38-мій паралелі, приходило тільки до обмежених дій, переважно перестрілки між розвідчими відділами. З головної квартири ген. Мек Артура повідомлено, що ворог концентрує маси нових підкріплень переважно на центральному фронті на правому крилі Восьмої Армії ген. [illegible] спробу, зглядно підготовку до такої самої акції, як на початку комуно-китайської офензиви. Аліянтський сектор цього фронту обставлений головно південно - корейськими військами. Аліянтська авіяція продовжувала свої оживлені дії, виконуючи нищівні налети на ворожі воєнні об'єкти та бомбардуючи і обстрілюючи великі валки ворожих військ, що підходять на фронт. Стверджується приявність на фронті з кожним днем збільшуваних сил перебудованої і доповненої комуно-корейської армії, що їх, правдоподібно, задумується з тактично-політичних міркувань використати як авангард в наступі на Півд. Корею. Загальну силу тих військ — переорганізованих в Манджурії, — оцінюється на 150 до 200 тисяч.

ПІВДЕННО - КОРЕЙСЬКИЙ УРЯД ДОГОВОРИВСЯ З КОМІСІЄЮ О. Н. ЩОДО ЗЛОЧИНЦІВ

Сеул, Корея, 22 грудня. — Комісія Об'єднаних Націй для об'єднання і відбудови Кореї проголосила сьогодні своє договорення з урядом президента Сингмана Рі щодо поведінки і покарання інтернованих колаборантів та воєнних злочинців. На інтервенцію Комісії, уряд погодився припинити дотеперішні масові розстріли засуджених за воєнні злочини червоних та застосувати до інтернованих далеко лагідніші міри покарання. Розстрілювати меться тільки у випадку грізних саботажів і подібних злочинів проти оборони країни, але не виконуватиметься цих екзекуцій масово, як досі, тільки поодиноко. Окремі міри лагідности будуть достосовані до засуджених жінок і юнаків. Всі дотеперішні засуджені на кару до 10 років ув'язнення включно, будуть звільнені. Скріплено теж респектування [illegible] до інших, засуджених на більші кари. Договорення входить в силу зі завтрішнім днем.

ГЕРОЇЗМ НЕГЕРСЬКОГО ВІДДІЛУ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Корея, 22 грудня. — В обороні аліянтської бази в Гунгнам в північно-східній Кореї вславився в останніх днях своїм героїзмом зокрема один відділ американської піхоти, зложений зі самих негрів та з негерським командантом на чолі. Вважається, що героїзм цього відділу на одній з ділянок фронту в Гунгнам врятував цю базу від ворожого пролому минулого вівтірка.

ВОРОЖІ ВТРАТИ В КОРЕЇ ДЕСЯТЬ РАЗІВ БІЛЬШІ

Токіо, 22 грудня. — Головна кватира ген. МекАртура повідомила сьогодні перший раз офіційно про аліянтські втрати на корейському фронті від 27-го листопада, коли то комуно-китайські війська в масі перейшли манджурський кордон та почали свою „явну і ніторичну агресію" проти сил Об'єднаних Націй, кількакратно переважаючи їх чисельно. Раніше того роду дані подавалися тільки з Вашингтону. Згідно з цим повідомленням, американські втрати вбитими, раненими, полоненими і пропавшими без вісти виносять 11,964, а втрати інших аліянтів 1,011, отже разом 12,975. В це не включені втрати південних корейців, на фронті яких наступив пролом. Втрати ворога в тому самому часі виносять поверх 130,000 вояків, отже в десятеро більше, ніж втрати аліянтів, хоча ці були у відступі і боролися проти сильно, переважаючих сил ворога. Ці ворожі втрати, по всяких правдоподібностях, і заставили комуністів припинити дальший наступ, підтягаючи на фронт нові підкріплення.

ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ ІГНОРУЄ КОМІСІЮ О.Н. В СПРАВІ ПЕРЕМИР'Я

Лейк Соксес, 22 грудня. Уряд комуністичного Китаю зігнорував досі вже два звернення зложеної з трьох осіб комісії Об'єднаних Націй, якій Генеральна Асамблея доручила „провірити можливості для перемир'я в Кореї". Комісія тепер ще раз звернулася до того уряду, домагаючись відповіді на свої послання. Якщо ця відповідь не наспіла, комісія заповідає, що вона тоді припинила б свої дальші заходи в тій справі. З огляду на закінчення сесії Генеральної Асамблеї, комісія має здати повний звіт зі своєї діяльности Політичному Комітетові Асамблеї, що збереться в ній, правдоподібно в дні 2-го січня наступного року. В колах О. Н. вже не висловлюється багато надій та оптимізму щодо можливостей успіху комісії.

В СВІТІ

● **Наказ про „ідейне і чисельне"** скріплення комуністичних п'ятих колон в демократичних країнах видав створений і керований Совєтами Комінформ.

● **„Якщо б на нас напав Совєтський Союз** або його комінформівські сателіти, ми тоді не самі будемо оборонятися" — твердив представник югославської армії в приявності маршала Тіта під час святкувань „Дня Армії".

● **Єгипет висловив бажання** приступити до організованого Туреччиною і Грецією Середземно-морського оборонного союзу, але під умовою, що Британія відкличе свою залогу зі зони Суезу.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper puolished dailv except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГАВЕР У НОВІЙ РОЛІ

„Геркулесівським завданням" називає Генсон В. Болдвин ту ролю, яку призначено тепер генералові Двайт Айзенгаверові як головнокомандуючому оборонними збройними силами 12 країн, що включені в Північно-Атлантійський Пакт.

Так воно на ділі й є, бо є головнокомандуючий, а нема збройних сил, якими він мав би командувати. Тому можна б навіть дивуватись, що генерал такої світової слави як Айзенгавер, який вже ввійшов в історію і займає тепер дуже визначне становище президента Колумбійського Університету, міг прийняти призначення, яке його вже ніяк не може вивищити, але зате легко може спричинити упадок його престіжу.

Болдвин дає на це дуже влучну і правдиву відповідь: — Айзенгавер вояк, що привик до послуху і такої поведінки, якої вимагає інтерес його країни. До того виявляється, що навіть не було іншого виходу. В Північно-Атлантійській Раді навіть ніхто не застановлявся над іншим кандидатом. Отже генерал Д. Айзенгавер став, зовсім природно — одиноким кандидатом. Правда, воно виглядає дуже гарно, коли людина втішається аж так великим загальним довір'ям, і то не тільки у своєї нації, але й в багатьох інших. Зате не таке воно радісне, як думати про відповідальність, про це „геркулесівське завдання", яке треба виконати. Нема ж армії й нема зброї, а є тільки народи, які залякані комуністичною пропагандою і минулим воєнним нещастям хотіли б спокою і мирної згоди з Совєтами, на що є слабі вигляди. В таких обставинах доведеться Айзенгаверові спершу підняти духа західно-европейських народів, заки забереться до власного діла. Це добре розуміла Північно-Атлан-[illegible] з минулої війни, зможе додати зневіреним народам нової віри в перемогу теж і над Сталіном, якщо б війна з ним показалась неминучою.

Теж на американському домашньому фронті назначення президентом Труманом ген. Айзенгавера головнокомандуючим оборонних збройних сил західного світу матиме чимале значення. Треба ж пам'ятати, що республіканці ввесь час рахувались з такою евентуальністю, що Айзенгавер буде їхнім найближчим кандидатом на президента держави. Вже з цього видно, як добре вони відносяться до ген. Айзенгавера та як високо його цінять не тільки як військового знавця, але теж і як політика. А ген. Айзенгавер матиме тепер багато до діла з різними країнами, себто зо закордонною політикою, якщо захоче збудувати цю армію, командантом якої його обрано. В дальшій консеквенції це означає, що тепер президент Труман не матиме такої опозиції з республіканського боку, яка досі була, головно у відношенні до особи секретаря стейту, Діна Ачесона.

Немає сумніву, що ген. Айзенгавер вив'яжеться з свого завдання і збудує величезну армію. Але це забере приблизно два роки. Теж не треба забувати, що ця армія не є для війни, себто для нападу, а тільки для оборони. Вкінці ще одно: — демократичні потуги надіються, що особа ген. Айзенгавера як головнокомандуючого збройними силами, які він зорганізує, заставить Совєти до переговорів, вислідом яких було б зрівноваження сил у світі. Чи до цього прийде, це вже друга справа. Ми тільки хочемо зазначити, що таке думання серед демократій існує. Бо про мир чи війну рішатиме таки Москва.

ПРОБЛЕМА СВЯТ

До всіх святочних проблем, що їх мають всі люди, у нас, американських українців, долучується ще одна, так сказати б, проблема подвійних свят. Вся Америка обходить Різдво за новим стилем. Це свято визнане формально, в цей день закриті підприємства, за виїмком тих, що для публичного добра мусять працювати, і все життя є під знаком свят. Напередодні їх продаються ялинки, американці видають сотні мільйонів долярів на освячені звичаєм подарунки, коротко — цілу країну охоплює той святочний настрій, що часто каже нам забути турботи будня та пригадує, що людина живе не тільки на те, щоби не розгинати спини від праці, але зазнати радости відпочинку і хвалити Бога за всі благодаті.

Немає людини, яка не піддалася б такому загальному святочному настрою, хай тільки зовнішньому. Годі проходити ярко освітленими вулицями, з ялинками, гучномовцями, що передають різдвяні пісні, з відповідно влаштованими виставами і т. п., щоб не попасти в той власне різдвяний настрій. Вільний день від праці, святкування сусідів, міртові віночки на всіх дверях, засвічені в хатах ялинки — наша несвяточна в таких обставинах поведінка була б щонайменше дивним дисонантом та обиджала б почування країни і народу, серед якого живемо.

З другого боку — ми дорожимо нашими національними і церковними традиціями. Вони, наділі, вдержують нас при житті як громадську групу, вони є тим найміцнішим ланцюхом, що в'яжуть нас з народом, з якого походимо. Занедбати ці традиції і відступити від них, було б рівнозначне зі самозапереченням.

Який же вихід з такого положення і яка розв'язка тої аж ніяк не легковажної проблеми, що тепер виступить з ще більшою силою, з огляду на велику кількість новоприбулих?

Розв'язку цього дало в деякій мірі вже само життя. Вона проста: наша „стара" громада обходить властиво одні свята і другі. Не інакше доведеться і новоприбулим. До респектування загально-американських Різдвяних свят заставлять їх раніше або пізніше ті самі причини і обставини, до яких належить не тільки довкілля, але часто і внутрішні потреби. Згадати б для прикладу, тільки новоприбулі родини, що мають дітей в школі, що мають знайомих американців і т. п. Дитині важко було б зробити таку прикрість, щоб вона між товаришами в клясі не могла похвалитися своїм „Санта Клосом", розповідями про ялинку і т. п., як теж ніхто з дорослих не зреванжується американцеві — скажімо — карточкою зі святочними і новорічними побажаннями після Нового Року. Таких потреб і причин можна б наводити багато.

Натомість на „наші Свята" ми духово злучимося з усім українським народом та прославлятимемо новонародженого Бога згідно з нашими традиціями в наших святинях. Тоді теж не повинно забракнути в наших хатах традиційної куті і традиційних колядок, традиційної гостинности та взаємопрощення. Родини повинні цю нагоду використати зокрема. А всі ми обходитимемо це свято ще прекрасною і благородною традицією — колядами по хатах на народні цілі, так, як це досі бувало.

ГОФМАН ПРО МИР

„Американці стоять перед дійсною можливістю тривалого миру", твердить Пол Гофман, який до[illegible] особистим дорадником президента Трумана й директором Кооперації Економічної Адміністрації, а від 1 січня обійме становище президента Фундації Форда. Він недавно виголосив промову в Бонд Клоб в Лос Анджелес, у Каліфорнії, і саме там виявив свій погляд на можливість постійного миру.

На думку Гофмана для осягнення миру треба мати на увазі чотири моменти.

Поперед усього треба втриматись в Кореї, тобто принаймні не виходити з неї добровільно. „Обєднані Нації проголосили своє слово в цій справі і поробили відповідні кроки, а це само вже зобовязує їх до послідовности. Це причина, чому ми не можемо забратися з Кореї" — пояснював Гофман. „Можна пережити Донкірк, але не можна пережити Мюнхену. Не можна йти на компроміс зі злими силами", каже він далі.

Та хоч він вірить у цю засаду, то це не значить, що так мусить статися. Він передбачує можливість, що війська Об'єднаних Націй і Америки будуть мусіти під ударом переважаючих сил залишити Корею. Одначе він не вважає це компромітацією, ні для О[illegible] Навіть, якщо б нас виперли з Кореї, ми можемо відійти з честю" — твердить Гофман.

Цю промову виголосив Гофман саме в часі, коли ввесь світ вижидав проклямації президента Трумана. Тоді він мав ще вільну руку в аргументації, спираючись тільки на свій великий досвід, набутий підчас адміністрації Пляну Маршала для економічної відбудови Европи. Прецінь сам Плян Маршала мав на цілі забезпечити мир в Европі, а з цим і в решті світу. Тому Гофман мусів мати на увазі теж і основи миру, які він з'ясував так:

У першу чергу треба працювати для миру з такою самою відвагою, винахідчивістю і посвятою, яких звичайно американці вживають, щоб перемогти ворога в часі війни.

Друга передумова: переконати світ, що ціллю нашої боротьби й праці не є панування над світом, а тільки утривалення миру.

Третє завдання: добре пізнати російський спосіб поступування за ввесь час від покінчення другої світової війни аж до вибуху війни в Кореї, бо аж в Кореї Росія потерпіла невдачу. Ці російські методи схарактеризував Гофман як програму попередньої дезорганізації країни, яку вона призначує на завоювання, заки ще зробить вирішний крок. Це тесаме, що сіяти зневіру в перемогу гарматними стрілами та бомбами. Росія переводить таке „змягчення" саботажем, поголосками, неправдою. Усе це є підготовою до властивого нападу.

Такий плян Росії досі вдавався і був би вдався в Кореї, якщо б не вмішалися у війну Об'єднані Нації. Це застановило їхню „ошуканську громадянську війну", а Росія та її комунізм „втратили обличчя", отже скомпромітувалися. Саме тому, на, думку Гофмана, Росія спонукала червоний Китай до акції. Сталін заризикував третьою світовою війною, хоч, як каже Гофман, він не хотів аж так далеко загнатись.

Четвертою вимогою здобуття миру це допомога Европі для розширення продукції й відбудови військової сили. Це, каже Гофман, коштуватиме Америку великі гроші. Одначе ці біліони, які Америка видасть на оборонне зброєння, не принесуть бажаного успіху, якщо ми не постараємося зв'язати вільну Европу з нами.

До тих чотирьох „мирових точок" Гофман додав ще загальні завваги:

Ми втратили мир після Цивільної Війни і після першої світової війни тільки тому, що не хотіли його здобути. По другій світовій війні ми вже докладали всіх старань для миру, але так поступали, наче б вірили, що цілий світ теж хоче миру. Одначе Росія не хотіла миру впродовж 20 років. Її ціллю був підбій світу.

Гофман твердить, що Росія має 70 дивізій на кордонах західної Европи. На питання, чому вона її не займає, дає Гофман таку відповідь: Америка стоїть вище щодо атомової зброї; Росія переконана, що Америка буде фатально послаблена боротьбою з комуністичними затіями; в нутрі Росії населення настроєне до влади опозиційно.

„Якщо б російські провідники намагались стравити Західну Европу, тоді вони втратять свою владу. Невдовілля і напруження в Росії й її сателітських країнах є надзвичайно сильні. Якщо б їхні армії пішли поза кордони своїх країн, тоді ці напруження почнуть виявлятись" — міркує Гофман.

ЧИЯ ВИНА?

(В справі Національного датку).

Обсервуючи за сплатою Національного Датку, його повільна сплата кожний раз висувала у мене питання: в чому полягає така кволість? І кожний раз на це питання я давав собі різні відповіді, врешті чого вивів основну причину, яка на мій погляд є правдивою. Корінь зла щодо неуспіху сплати Національного Датку полягає в нашій традиційній недбайливості, яка виробилась у нас завдяки довшого часу нашого перебування бездержавним народом, поневоленим іншими народами, які нас всіляко визискували, і нам тяжко було платити податки, а тому завжди сплату відтягали доти, доки до нас не прийде збірщик.

Ми новоприбулі іміґранти, все згубили, що мали вдома, на рідних землях, але на сьогодняшній день, діставшись до Злучених Держав, майже кожний із нас працюючих має повну можливість сплатити Національний Даток в сумі установленій УКК. Це святий обов'язок кожного українця, хто рахує себе за нього. Але та традиційна наша недбайливість стала на перешкоді. Люди, котрі працюють в УК Комітеті зі всією своєю відданістю до української справи, серед яких, напевно, більшість старих іміґрантів, цю перешкоду не передбачили, а новоприбулі іміґранти не підсказали і самі на місцях не спричинились до усунення цієї перешкоди. Адже, за повільність і, навіть, не успіх сплати Національного Датку, треба скласти вину таки на нас, новоприбулих українців, а в першу чергу на свідомих патріотів, котрі не з'активізували сплати датку на місцях. Хто ж добре знає наші неґативні сторони, як у минулому часі, так і на сьогодняшній день, як не ми, новоприбулі іміґранти! Сором тим з нас новоприбулих свідомих українців, які злегковажили таку важливу справу, якою є Національний даток. Дуже прикро, що навіть серед свідомих патріотів теж існує недбайливість щодо сплати Національного Датку. Щодо цього явища не приходиться помилятись, коли переглянути вже оголошені в часописі „Свобода" списки сплативших податок від ч. 1 до ч. 7. Мене схопив жах, коли після перегляду згаданих списків, я не знайшов майже всіх свідомих українців-патріотів в Ново-Ульмівського табору, котрі і далі, в ЗДК, працюють активно в новостворених ними різних українських організаціях. Повстало питання: чи це загальне явище?

Так! Провіривши особи, обрані на чолові місця створених тут новими іміґрантами організацій, а теж списки Національного Датку, я переконався, як багато з них не заплатило досі Національного Датку. Тут, де я живу, такого нема. Гюстонський клюб не злегковажив завданням УКК і активізував сплату податку так, що українська громада в Гюстоні виконала сплату сумарно на 100%. Говорю сумарно, бо трьох людей не сплатило і сума податку, яка належала від них вступити, перекрита сплатою іншими. Одначе ще рік не закінчений. Щойно кінець року покаже, кого треба вважати за справжнього українця. Але щераз хочу пригадати, що вся відповідальність за неуспіх в надходженні Національного Датку падає в першу чергу на політичну еміґрацію, на новоприбулих свідомих українців, зокрема на тих, що працюють в новостворених українських організаціях на терені ЗДА. Вони ж повинні бути добрим прикладом для других.

Хочу ще торкнутись збірок на національний фонд, які переводились під час імпрез, зборів і т. ін. Ці збірки у великій мірі зіпсували сплату Національного Датку як такого, бо збірки переводились в формі пожертв. Можна використовувати такі прилюдні зборища, але в першу чергу для сплати Національного Датку тими, хто зобов'язаний платити, а щойно в другу чергу для пожертв. Перед запровадженням збірки кожний раз треба обов'язково з'ясувати, яка суть Національного Датку, а саме: що таке Національний Даток, хто його зобов'язаний сплатити, в якій сумі, для якої мети і яка різниця між ним і пожертвою. Національний Даток це одно, а [illegible] друга. Ці поняття не відрізнялись і в результаті не один із жертводавців, котрі складали 3, 2, 1 дол., і навіть дрібними грішми, рахує, що цим виконав Національний Даток.

Мій заклик: до всіх тих, хто ще не сплатив Національного Датку — сплатити в повній, яка належить з нього, сумі до кінця року; до тих, хто сплатив частину — доплатити! Після сплати буде видана виказка УКК, а ця виказка на сплачену суму Національного Датку є одночасно свого роду свідоцтвом, що людина, яка себе називає українцем чи українкою, сповнила свій патріотичний обов'язок.

Обсерватор.

До характеристики американців

Не так то легко визнатись у вдачі американця. Багато письменників пробувало її розпізнати і змалювати, але ледве чи кому це вдалося на сто відсотків. А як йдеться про нас, то можемо хіба сказати, що ми залюбки подаємо час від часу деякі випадки, які вказують на типічні черти американського обивателя. Тому хочемо і тим разом звернути увагу на дещо такого з останніх днів, про що широко писала американська преса та що кидає деяке світло на американську вдачу. А її тепер всюди студіюють!

Мабуть в Европі не можна навіть подумати, щоб президент держави став в обороні своєї дочки, яка хоче робити співацьку карієру, в такий спосіб, як це зробив президент Труман. Він же ж у листі з фірмою Білого Дому зганьбив останніми словами музичного критика та ще погрожувався, що розгаратає йому при першій зустрічі носа, а все це за те, що він немилосердно скритикував спів його дочки Маргарети на концерті, на якому разом з ним був присутнім британський премієр Атлі. Як знаємо, цей музичний критик часопису „Вашинґтон Повст". Пол Гюм, не погнівався за те на призидента та ще заявив, що йому навіть не можна брати цього за зле, коли зважиться, скільки турбот тепер у нього та як потрясені в нього нерви хочби тільки останніми політичними подіями. Знов дочка президента, яку Гюм так гостро скритикував, признала критикові рацію і заявила, що він мав повне право так написати. Консервативний Ню Йорк Таймс, розповівши про глибокі батьківські почування президента до одиначки, якою він дуже гордиться, дораджує тільки секретарям у Білому Домі, що знають темперамент президента Трумана, щоб на будуче припильнували, щоб того роду листи таки не попадали на пошту. А коли йдеться про самого президента, то він на другий день по тім інциденті просто заявив, що як „Президент" має нераз клопіт з другою частиною своєї істоти, тою звичайною, людською і кволою, яка час від часу відзивається. Сказав він це на радіовій стації, а ті, що біля нього стояли, приняли це гураганними оплесками, цілком так, як це зробили не так давно американські ветерани, яких він глибоко вразив і зараз потім сам прийшов до них, щоб це направити. В американців навіть такі речі зближують людей, роблять їх більш людяними.

Цікавим є теж випадок з Анною М. Розенберґ, мадярською еміґранткою з жидівського роду, яку президент Труман назначив помічницею секретаря оборони. Як знаємо, проти неї піднято навіть такі закиди, що вона належала до „комуністичного фронту", а головним обвинником був Б. Ф. Фрідмен, який сам назвав себе „ексокмунікованим жидом". Справа ця набрала широкого

(Закінчення на стор. 3-тій).

О. Бужанський.

ЗА ГРАТАМИ ГПУ — НКВД

10)

Віктор Дмитрович глянув на мене, опустив очі, але схаменувся і почав говорити, як він прийшов до переконання утворити контрреволюційну організацію, як почав вербувати до неї людей, в тому числі і мене. Збори членів організації відбувалися переважно в тій установі, яку він очолював та на приватніх мешканнях — в готелях Харкова, Києва, Одеси, — що організація була досить численна і готувалась до відкриття дій.

Я слухав, каменів, хвилювався. Повертаюсь до „ромбів", кладу руки на стіл й кричу:

— Брехня, все брехня!

— Не хвилюйтесь, заспокойтесь, Олексо Миколаєвичу, закуріть, — і розкриває переді мною коробку з цигарками. Механічно беру цигарку, „ромби" підносять запальничку, закурюю і повторюю: „Брехня, брехня!"

А Дмитро Вікторович все говорить і говорить...

Почуваю себе кепсько, голова крутиться, руки опускаються, цигарка падає.

— Значить, Дмитро Вікторовичу так було? — питають „ромби".

— Так було, — підтверджує Дмитро Вікторович.

— Так було, — повторюю я несвідомо.

Машинка шалено стукає, згодом „ромби" просять Дмитра Вікторовича розписатись під протоколом.

Я сиджу і повторюю: „Так". Слідчий підносить мою руку, кладе ручку і просить підписати.

Підношу руку, беру перо і... підписуюсь.

— Дякую, Олексо Миколаєвичу, так би давно зробили, — кажуть „три ромби".

Це тобі наука. Не кури чужих цигарок.

Спецкорпус. В безсиллі падаю на постіль. Скільки спав, не знаю. Товариші говорили, що півтори доби не було чути мене в камері.

В камері мав нового співмешканця, студента політехніки. Мій любий Павлик ходив за мною, як за малою дитиною. Мав зв'язок з волею, раз на місяць дружина привозила йому передачу. Я перейшов майже на його утримання. Знесилений, з розпухлими ногами я більш лежав в ліжку, ніж ходив.

Павлик розказав мені про всі новини в спецкорпусі. З його інформацій видно було, що наша група вся „розкаялась" за виключенням декількох чоловік, які вносили загальний дисонанс в справу зізнань. Але видно слідчих це вже не турбувало. Більшість „розкаялась". Нам дали спокій.

Підготовка до прицесу і виїзд.

Пройшов деякий час і нас знову почали возити до слідчих ГПУ. Спокій в спецкорпусі був порушений, але він не був такий неприємний, як попередні допити. Як виявилось з інформацій тих, що вернулись від слідчих, справа була ось в чім.

Слідство як наше, так і по всій Україні в цій справі було закінчене і ГПУ готувалось до показового процесу над нами.

З цією метою по закінченні слідства почались „репетиції". Сенс „репетицій" полягав в тому, що в Харкові мав відбутись наш судовий процес, а щоб він був не тільки харківський, а всеукраїнський, то необхідно було забезпечити „представництво" колосальної контрреволюційної організації, розпорошеної по всій Україні. Отже і для нашого губерніяльного міста на „процесі" теж було забезпечено місце.

Викликав і мене слідчий на цю репетицію. Все минуле відійшло у вічність. Слідчий не слідчий, а чарівна фея.

— Знаєте, Олексо Миколаєвичу, незабаром у вашій справі буде суд. Отже, ми хотіли б, щоб ви були на процесі. Як ви на це дивитесь? Звичайно ще все не пропало. Від вашої поведінки залежить ваше майбутнє, а воно не так страшне як ви собі його уявляєте. Звичайно, вам прийдеться рік — два відбути заслання. Вам зарахуємо те, що ви перебували у нас, дамо відповідну характеристику і все буде гаразд. І я певен, що ви ще будете повноцінним громадянином СССР. — Тепер ваша доля в ваших руках.

Слідчий закінчив і пильно дивиться мені в вічі.

Приблизно такі самі пропозиції були зроблені моїм товаришам, які раніш мене були викликані слідчим на „репетицію", отже це для мене не було новиною і я вирішив деталізувати справу далі.

— Для чого ж цей процес, адже ж ми всі призналися в своїх гріхах, вам все відомо, організацію розгромлено?

І я вже підганяв слідчого, зауважуючи йому, що це тільки затягує справу.

—О, цей процес дуже важливий і матиме велике значення, про його заговорить весь світ. Процес цей буде наука для пролетаріяту всього світу. Такими процесами ми підготовляємо шлях до всесвітньої революції, допомагаємо пролетаріятові розпізнати, де його вороги, а де друзі, щоб під час революції він знав, хто буде стояти йому на перешкоді.

Не знаю, як ще довго провадилася б ця лекція про допомогу всесвітньому пролетаріятові нашою справою, але скориставшись моментом, коли слідчий замовк на хвилину, я, посилаючись на хворість, відмовився взяти участь в майбутньому процесі і в майбутній допомозі всесвітньому пролетаріятові.

— Як хочете, справа ваша, я бажав вам тільки добра і цим керувався, пропонуючи вам взяти участь в процесі, — закінчив слідчий.

— Ні, дякую, — відповів я слідчому.

Мене відвезли до спецкорпусу, до мого милого Павлика. Приходила вже друга весна, а ми все сиділи в спецкорпусі. З загальної в'язниці відходили транспорти „куркульські" на Архангельськ, Котлас, Караганду, Нарим та інші місця „необ'ятної родіни".

Замість вибувших прибували нові „вороги народу", а їх було до 5,000 в нашій в'язниці.

ДР. КАРЛ РЕННЕР

Дня 14. грудня ц. р. святкував президент австрійської республіки др. К. Реннер 80-ті роковини своїх народин. Цей день перемінився у величаве свято в усій республіці, а головно у Відні. Такою великою популярністю тішиться др. К. Реннер. Та він і для нас, українців добре відомий і заслужений. Як політичний письменник і як посол до старого австрійського парляменту за часів Габсбургів він нераз палко виступав в обороні українського народу і його прав проти галицько - польської шляхти. Тимто слід нам присвятити цій людині бодай коротку замітку.

Др. Реннер вийшов із бідної селянської сім'ї. Його батьки, Матіяс і Марія, жили в злиднях у німецькому полудневоморавському селі Унтер - Тановітц, де Карль 14. грудня 1870 прийшов на світ.

Господарське становище батька, який торгував вином, так погіршилося, що він мусів продати частину свого ґрунту й хати. Маленький Карль був добрим учнем, а що батьки були бідні й віддали його до гімназії в Нікольсбурґу далі вчитися, то він мусів ходити до неї з села дві години пішки, там і назад.

Коли хлопцеві було 13 років, віддали його батьки до дому бідних. Він був талановитим учнем. Особливо цікавився мовами й літературою та вчасно почав писати.

Після іспиту зрілости пішов до Відня, де записався на університет і слухав викладів про народне господарство. Вдалося йому дістати місце при бібліотеці парляменту. Його замилування до соціяльних тем наблизило його до соціял-демократичної партії та її провідника, д-ра Віктора Адлера. В 1907 кандидував він із виборчого округа Нойкірхен до віденського парляменту і був з цього часу аж до його розв'язання в 1934 р. послом.

Вже з кінцем 90-ти років м. ст. почав писати про національне питання. З-під його пера вийшли цікаві статті, брошури та об'ємиста одна книга про це питання, яке підпалювало просто основи такої держави національностей, якою була Австрія Габсбургів. Реннер палко виступав в обороні федерації національностей в Австрії. Як би він був знайшов послух, хто знає, чи Австрія не вдержалась би, про крайній мірі на довший час.

По катастрофі першої світової війни став др. Реннер державним канцлером першої австрійської республіки. Він стояв у проводі австрійської делеґації при мирових переговорах у Сен - Джемен. 1930 року вибрано його президентом австрійської національної ради. За часів „наці" довелося йому бути на провінції, в Ґлоґніц, де працював пером.

Після відбудови австрійської держави в 1945 році він стає знову політичним діячем. Ще в квітні 1945 року творить він провізоричний державний уряд Австрії, яку зайняли чотири осадні потуги. 25 листопада 1945 переведено знову вибори до австрійського парляменту. Др. Реннер складає свій уряд провізоричного державного канцлера в руки правного парляменту, який одноголосно вибирає його відтак головою держави.

В. П-ко

Мільйон на звіринний шпиталь

Старий Брісько може безтурботно спочивати в домі розваги для звірят, збодуваному при 92-гій вулиці в Ню Йорку. Так потішають жителів світового міста директори Товариства для Припинення Жорстокости над Звірятами з нагоди отворення нового шпиталю, получeного з забавовим клюбом, якого кошти виносять $1,000,000.

Там тепер находиться 125 пацієнтів: псів, котів, голубів і канарків. Попередній притулок для звірят, приміщений при Евеню А і 24 вул. перебрала Адміністрація Американських Ветеранів на шпиталь для окалічілих вояків, отже для звірят треба було будувати новий, вигідніший захист. Він має три поверхи, стоїть над морською притокою Іст Ривер і належить до наймодерніших домів цього роду.

У притулку є місце для 450 звірят. Є це шпиталь для провірки звірят привезених з міста, якщо вони не мають власника, або присланих туди міською радою здоров'я для ствердження, чи часом котре з них не має якої небезпечної недуги. Є там теж бюро для видавання дозволів на втримання звірят приватними особами, а при тім і адміністрація товариства.

Пацієнтам вільно буде переходити з одного поверха на другий, без небезпеки для свого життя або небезпеки каліцтва. Вони — пацієнти — можуть починати лізти вгору вже з самої гостинниці, в якій їх прийняли. Очевидно, що сходи для них побудовані так, щоб вони не напружували небе при ступанні або сходженні.

Приватні власники звірят — звичайно псів та котів — приводять своїх любимців до бюра, де для звірят уставлені відповідні переділки. Це уможливлює спокій для звірят і для людей, бо звірята себе не бачать і не ворогують. Коли ветеринарі переводять провірку їх недомагань, вони спокійніші ніж люди, бо поводяться природно і не перебільшують своїх недуг чи каліцтв непотрібним криком, тобто м'явканням чи скавулінням. Як людей, так теж і звірят треба наперед приготовити до операції знечуленням їх частини тіла. Харчі приготовляють для них в кухні, де є теж холодільня. Купальня має ванни, а над ними відповідні гумові вужі з водою.

Для виздоровників є загороджені з усіх боків площі, де вони можуть бавитися, скакати і качатися досхочу. Узимі є там парове огрівання при допомозі рур, щоб топити сніг і дати нагоду проводити на свіжому повітрі в сухому місці.

Найновіше уладження — це вентилятори для прочищування місця. Є теж електричні прилади для допроваджування йону, щоб очистити повітря від сопуху і заразків.

Як у шпиталях для людей, так і в новому притулку для звірят, публіка може їх відвідувати. Час на те призначений в суботу, від 3 до 6 пополудні. Адреса 441 Іст 92 вул. Ню Йорк. Директор виховання звірят: Варрен В. МекСпадден.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЧЕСТЕР, ПА.

Вшанування пам'яти ген. Т. Чупринки

По всіх великих скупченнях українців в Америці відбулися величаві маніфестації, присвячені Поляглому Командантові УПА та його хоробрим воїнам. Скрізь українці протестують проти московсько-червоної окупації України! Протестують проти масового винищування українського народу в СССР. Протестують проти червоної аґресії в Кореї і всюди у світі. До цього многотисячного голосу долучили свій голос й українці в Честер.

Заходами Відділу УККА при Злучених українських організаціях в Честер, українське громадянство урочисто вшанувало славну пам'ять ген. Т. Чупринки-Шухевича в неділю, дня 10 грудня ц. р. о год. 7-мій веч. у виповненій залі Народного Дому при Ворд вул. Святочною Академією, яку відкрив палким словом п. Василь Гарасим, відзначуючи вчинки-діла, геройську боротьбу сл. п. ген. Чупринки, за яку то весь український нарід з вдякою низько клонить голови у пошані найвизначнішому героєві нашого часу. Дальше у програмі п-а М. Пастернак ніжномилим голосом відспівала „Ой, що ж бо то за ворон", п. Петро Бродич зі зворушенням віддеклямував вірш місцевого автора „На вічну пам'ять генерала". Відновлений міш. хор під дир. п. І. Чавса гарно відспівав Стеценка „Вкраїно мати" та Леонтовича „Козака несуть". Першу частину програми закінчив довшою промовою про життєвий шлях боротьби бл. п. ген. Чупринки п. Ів. Поритко з Филаделфії.

Піснею Людкевича „Ой видно село" міш хор розпочав другу частину програми. Дальше маленька дівчинка Мирослава Бродич зі зрозумінням та відчуттям деклямувала вірш „Благослови нас, Тарас". Увертюру М. Лисенка на піяні відіграла п-а М. Велин. Відтак п. Іван Чавс артистично рецитував „Собор". На закінченню вокально-музичної програми міш. хор відспівав в супроводі фортепіяну п-и І. Сороки „Ой Морозе" (М. Лисенка). Цю дійсно урочисту академію закінчив патріотично-палким словом місцевий парох о. М. Федорович. Всі присутні були до глибини серця зворушені цілою програмою, що відповідала повазі свята. Чистий дохід в сумі $120 переказано на визвольну боротьбу Українському Конґресовому Комітетові.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Листопадове Свято

Заходом Об'єднаного Комітету Українських Нац. Організацій в Асторії, відбулося тамже дня 12 листопада 1950 р. Листопадове Свято.

Після Богослужения в намірені українського народу, о. Ігумен Мих. Ваврик в товаристві місцевого пароха о. Колляра відправив Панахиду за поляглих борців за волю України і виголосив відповідну проповідь. Підчас Панахиди, при гарно устроєній стрілецькій могилі та при жалібних звуках сурми повнили почесну службу діточки в одностроях, молодь в національних строях, укр.-амер. комбатанти з прапорами і крісами та Пласт з Ню Йорку, що зробило на приявних велике і миле враження.

Відтак відбулася в парафіяльній залі Академія при небувалій досі в Асторії участи громадян.

П. В. Врублєвський у вступнім слові згадав про безчисленні жертви українського народу у визвольних змаганнях та віддав пошану і поклін павшим героям, а в тім поклін геройській смерті славної пам'яти генерала Тараса Чупринки-Р. Шухевича, головного команданта УПА. На заклик промовця приявні повстанням з місць і хвилинною мовчанкою вшанували пам'ять національних героїв.

З черги адв. М. Шахнович виголосив доповідь: „Поклін поляглим героям", що своїм глибоким і чутливим змістом дуже зворушила приявних.

Пані Гойдиш старанно приготовила діточі деклямації та інсценізацію: „Молитви за поляглих". На тлі гарної декорації і картини св. Юра у Львові та стрільців УГА, — діточки, клякнувши при імпровізованій, стрілецькій могилі посеред сцени, хором рецитували молитву за поляглих героїв, що віддали своє життя за волю свого народу та молили Бога о кращу долю і волю для України.

Поміж точками програми відіграно з платівок стрілецькі і патріотичні пісні. Свято закінчилося національним гимном.

На святі зібрано добровільних пожертв на суму $97,43, з чого вислано (по покритті видатків) до УКК 20 дол., Укр. Кат. Місії у Стамфорді: 25 долярів і до ЗУАДК'у: 30 дол.

Це свято побудило громадян Асторії до нового і активного, громадянського життя.

Учасник

ДІТРОЙТ, МІШ.

Пошановано заслуженого громадянина

Українське громадянство на терені Америки плекає гарний звичай вшановувати — крім святкування різних національний свят — також поодиноких громадян, чи то з нагоди ювілею їхньої громадської праці чи якої річниці родинного характеру. Приємну несподіванку переживали в дні 25 листопада ц. р. наші заслужені громадяни, знаний фейлетоніст п. Степан Курилів і його дружина. Оце з ініціятиви пп. Левкушів зібралися в їхньому просторому домі родина, приятелі та знайомі пп. Курилових із нагоди 30-ти ліття їхнього подружнього життя витати ювілятів гостиною-бенкетом. Про громадську працю пп. Курилових на полі культурно-освідтнього життя, головно учителювання, провадження хорів та організування і режисерування аматорських вистав в різних місцевостях Канади й Америки — говорило багато промовців, м. ін. п-ні А. Левкут, п. П. Ващук, п. В. Братусь і інші.

П. Винничук згадав про особливі заслуги п. Степана Курилова як знаного всім читачам „Свободи" і інших українських часописів, автора прекрасних фейлетонів. П. О. Луцький підчеркнув, що пп. Курилові це свідомі українські патріоти, добрі громадяне, примірні родичі і щирі приятелі новоприбулих скитальців з Европи.. П. Степан Курилів ще за молоду вступив у ряди Української Галицької Армії, яка славно боролася за незалежність України, — а пізніші усе життя працювали обидвоє з дружиною для громадської справи на терені Канади й Америки. П. Курилів провадив українські школи й виховав багато молодих тут уроджених українців в щирому українському дусі, а це чи не найбільша і найцінніша праця. Рівночасно дав відповідну освіту своїм дітям, дочці і трьом синам, з яких два вже є ветеранами американської армії з другої світової війни.

Опісля пп. Курилові переповіли деякі спогади зі свойого життя та подякували щирими словами усім присутнім за пам'ять і несподівану приємність. Під кінець ювілею-гостини п-ні Ігнатюк візвала присутніх зложити добровільні датки на політичні цілі Українського Конґресового Комітету. Зібрано $25 і вислано їх до Централі УКК. Відспіванная „Многая Літа" ювілятам та товариськими забавами закінчився цей гарний вечір-ювілей заслужених громадян.

О. Л—ий

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

З ювілею на народні цілі

В неділю 26 листопада ц. р. місцеві громадяни Антін і Катерина Шарон обходили 25-літній ювілей свого подружного життя. На це свято зійшлися запрошена родина і ближчі знайомі до дому ювілятів, де чекав на всіх гарно приготований обід, під час якого відспівано „Многая Літа", а потім п. Петришин в коротких словах зложив ювілятам побажання, та закликав присутніх зложити пожертву на Український Конґресовий Комітет, та місцеву цілоденну школу. Зложено $31,00: на місцеву школу $10,00, а на Український Конґресовий Комітет $21,00.

А. Шарон є одним із тих українців в Джерзі Ситі, що небагато говорять, але більше роблять для добра української справи не жалуючи ні часу, ані труду, ні гроша. — Ювілята походять зі села Ляшки Долішні повіт Бібрка, Західна Україна. До Америки приїхали 1927 р. і замешкали в Джерзі Ситі, де живуть донині.

Пожертви зложили: А. К. Шарон $10,00, Ст. Островський $5,00, Ф. Гіль, І. Коцюба, Н. Петришин, І. Барна, І. Стахевич по $2,00, А. Соколовський, Н. Заяць, І. Жулинський, П. Мікула, В. Кіняк, І. Стоякевич по $1,00.

Гість

ПОМЕР ПРОТОКОНСУЛТОР ПРОВІНЦІЇ ОО. ВАСИЛІЯН, о. СОЗОНТ ДИДИК

Ню Йорк. — У вівторок вночі, помер у манастирі св. Йосафата в Глен Кові, на Лонґ Айленд, о. Созонт Дидик, ЧСВВ, протоконсултор американської провінції св. Василія Вел. Покійний родився 21 грудня 1875 р. в Вережниці, Західна Україна, до манастиря в Добромилі вступив в 1892 р., був висвячений в 1900 р. На місійну працю до Канади приїхав разом з о. Платонідом Філясом в 1902 р. де працював до 1914 р. Прибувши до ЗДА у згаданому році став першим ігуменом і організатором нових станиць: новіціяту в Давсоні й семинарії в Глен Кові. Помер внаслідок паралїжу саме в часі, коли ішли приготування до 50-річчя священства і 75-річчя життя. Похорон відбувся в четвер 21 грудня з церкви св. Юрія в Ню Йорку. Тіло покійника перевезено до Шікаґо.

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ АМЕРИКАНЦІВ

(Закінчення зі стор. 2-гої).

розголосу; були переслухання навіть у Сенаті. Вкінці виявилось, що Фрідмен — жид — діяв під впливом Джералда Л. К. Смита, відомого антисеміта. Але що тут важне, то це, що американська преса, теж і та, яка з партійних зглядів не хотіла бачити Анни Розенберґ на високому становищі в департаменті оборони, відразу станула по її боці й заявилась дуже гостро проти того роду боротьби проти жінки, яка своєю працею і своїми спосібностями вибивалась на щораз вищий щабель. Таке саме становище заняло дуже багато визначних американців, що належать до різних політичних партій і є різних релігійних переконань.

Ще згадаємо, що домагання деяких республіканських сенаторів до президента Трумана, щоб негайно замінив теперішнього секретаря стейту, Діна Ачесона, другою особою, не дістало апробати навіть у таких газетах, які постійно пишуть про конечну потребу усунення Ачесона. Не пора, написали вони, тепер таке видвигати, коли Ачесон в Европі й промовляє від імені нації та виконує важливе завдання. Тепер пора усім стояти при ньому і просити Бога, щоб йому вдалось цю місію якнайкраще сповнити. Таке становище заняла теж ціла нація.

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ В ОБРАЗКАХ

ДУШУ ТІЛО МИ ПОЛОЖИМ.

— Та чию „душу й тіло" Ви положите, як Ви відтягаєтеся заплатити звичайний Національний Даток?

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
P. O. Box 721, Church St. Sta. New York 7, N. Y.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ?

13. грудня 1900 р.

ВРАЖЕННЯ З ПОДОРОЖІ ДО РІДНОГО КРАЮ

Редактор „Свободи", о. Степан Макар, який виїхав був на вакації до Европи, відвідав теж Галичину і рідний дім. Після повороту в Америку описав цю подорож по чужих країнах, згадуючи теж і про відносини в Галичині. Він розмовляв з деякими патріотами про спільність американських українців з рідним гніздом, але переконався, що краєві патріоти противні еміґрації. Він пише: „Декотрі інтелігентні галичани мають дивне поняття про Америку, а ще дивніше про державний устрій. Їм здається, що тут живе сама дич, між яку ані не показуй носа без револьвера, а вже казкою з „Тисяч і одної ночі" видалось їм, наприклад, те, що в Америці нема податкових урядів, а є вибраний колектор, який ходить і збирає податок і за це має якийсь процент як заплату за свій труд. А вже цілком забив мене один інтелігент, коли замість випитувати мене про народне українське життя в Америці, почав випитувати: кільки коштує фунт цукру, почому м'ясо, чи смашна горівка й пиво і т. п. До краю приїздять з Америки перелетні птиці, які розказують там всілякі неймовірні речі... Американським щирим патріотом одно раджу: Як хочете прислужитись своїм рідним братам в краю, збирайте центи на народні цілі, де лиш зможете. За ті гроші будять там нарід з просоння, щоб він став велитом у боротьбі за потоптані панськими ногами свої права".

20 грудня 1900 р.

„РУСЬКО - АМЕРИКАНСЬКІ" ПАРТІЇ

Звичайно американських русинів ділимо на три партії: партію мадярсько - руську, партію російсько - православну і партію русько - народну, або галицьку. Певно, коли походження, виховання, культуру будемо брати як основу поділу, то на Американській Русі будемо бачити згадані три партії. Але всі ці різниці ще не показують наглядно стану справи. Ми ще не знаємо, різниць, які творять поняття і почування релігійні. Придивляючися нашим „партіям" зблизька, ми завважаємо, що партія мадярсько - руська і російсько - православна та о. Обушкевич (русофіл) згідно з своїми поняттями релігійними можуть стояти по одним боці, а партія русько - народня на другім боці. Щодо своїх понять і почувань релігійних першу можна назвати обрядовою, а другу релігійною. Нічого тут не значать різниці, які заходять між уніятами й православними, ані нічого не значить факт, що партія мадярсько - руська прийшла в Америку з Угорщини, а партія російсько - православна з Росії, а о. Обушкевич з Галичини. Ті партії є своїми поглядами релігійними дуже близькі. Вони обрядовці. Друга партія, русько -народна, розуміє справу основніше. Вона всюди старається примінити передовсім моральну мірку. Вона старається нарід піддвигнути з його вікової тьми, з великої неволі; а що релігія для цієї цілі є найбільше потрібна, то вона взяла собі за завдання ще й релігії вчити та народові показувати, що без любови, без віри й надії, без служення свому ближньому, нарід в Америці не може піднестися.

о. Павло Тимкевич

УК. АЇНСЬКА ПІСНЯ В КАРНЕҐІ ГОЛЛ

Пані Сембрич, славно - звісна співачка, на концерті в Ню Йорку в Карнеґі Голл співала українські пісні, які дуже подобалися американській публіці. Газета „Сан" з 11 грудня 1900 р. писала: „На кінці програми мадам Сембрич співала знову українську пісню. Живість пісні нагадувала угорський чардаш і була така охоча, що в кожного забилися пульси живіше".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗЛОЖИЛИ:

(Ліста ч. 8)

Каліфорнія: Ля Канада: інж. Теодор Семаковський $10.

Лос Енджелес: о. Петро Масевський, Іван Тереник, та Осип і Степанія Порайко по $10.

КОНЕТИКЕТ: Бріджпорт: о. Ярослав Шуст $10.

Ню Бритен: Петро Хлібович, Андрій Мельник, Теодор Копко й Антін Котик по $10; Антін Хлібович і НН по $5.

Ню Гейвен: Стефанія Шевчук $10

Стемфорд: З листопадового свята $23,25; о. Павло Шиманський, Василь Блащук, Анна Блащук, Василь Кругляк, Микола Перепічка, Петро Хома, Андрій Хома, Український Америк. Горожанський Клюб, і 350-ий Відділ УНС'у по $10; Ілько Зельонка, Василь Карий і Ст. Курівчак по $5.

Стретфорд: Микола Варій $10.

Вилиментик: А. Федун, І. Ррамяк, Василь Скубіш, Олександер Кирилів, Омелян Граб, Гавриїл Руденко й Михайло Шулевський по $10; Ілля Мельник, Волод. Новицький. Юліян Михайлюк, Мих. Плеш, Мих. Янович і Мик. Андрусишин по $5.

Терривил: о. Роман Косович, о. Ігор Пеленський і Микола Радович по $10; Томко Коляр $5.

ДЕЛЕВАР: Вілмингтон: Українська Греко-католицька Церква (з Листопадового свята) $50.

Дистрикт Коломбія: Вашингтон: Др. Зенон Юрчинський $10.

ІЛЛИНОЙ: Шікаго: Евген Перхач, Микола Чемеринський, Евген Команишин, Іван Шатинський і Іван Чупровський по $10.

Джоліст: Ілько Горняк $5.

Митемора: Яким Яворський $6.

НЮ ДЖЕРЗІ: Джерзі Сити: Петро Костик $15.; Т-во Дарахівщина (275 Відд. УНС), Данило Мадай, Іван Гринів, Яків Кашуба, Іван Лесько, Петро Палка, Михайло Гречин, Захарій Гречин, Марко Юрків, Василь Бридун, Василь Костів і Михайло Нечесний по $10; Іван Патуляк, В. Огоновський, А. Зазуля, Іван Шибунька, С. Федорович, всі по $5; Н. Горішний і Іван Нечипор по $3; А Качор $3; Марія Данько, С. Ляшко, Мері Фурка, Джон Кіш, А. Панкевич, і Ст. Бервецький по $2; А. Качанко $1.

Гарфилд: Волод. Юрків $15.

Елизабет: Іван Подільчук і Константин Зелінка по $10; М. Васьків $5.; Мих. Хитра $3.

Нюарк: С. Стеців і Ст. Федоровський по $10; Іван Щербина $5.

Перт Амбой: Ганна Ратич і Ростислав Ратич по $6.

Трентон: Самопоміч (плякати) $5 Роман Казимир $10.

НЮ ГЕМШИР: Менчестер: Маріян Коць, І. Шопяк, М. Синенько, В. Семчишин, Микола Беднарчик, Григорій Новосад, Петро Струк, Афтан Беднарчик, Мих. Костина, Павло Гащишин, Олекса Вуцяк, Теодор Стецура, Микола Данилишин, Олекса Чайка і Григорій Лесюк по $10; Розалія Бойко і Текля Мигаль по $5.

НЮ ЙОРК: Бруклин: М. Баглай (з Листопадового свята) $41; Ю. Павчак, П. Пелех, Н. Цибрівський, Т. Сорока, А. Глушко, пп. Т. Бодаки, всі по $10. Й. Йонда, П. Корейко, Й. Сенько, М. Пачишин, Т. Кіх, Др. Р. Осінчук, Р. Посекіра, М. Павлін, М. Поврозник, М. Бурдзяк, по $5; П. Маліцький $3; Д. Скіцко, М. Сорока, по $2; Т. Роговський, Й. Гавришко, А. Цюпа, Й. Цюпа, Т. Мойсей, М. Древняк, А. Кравчук, А. Дзюба, М. Поляк, Г. Сидорко, К. Літвін, Й. Малко, Й. Врубель і В. Саїв по $1.

Елмайра: Юрій і пані Ковіліч $10

Гадзон: Теодор Оземчук (з Листопадового свята) $21; Павло Сиротюк $10.

Йонкерс: Софія Довганек, Наталя Стрийська, Омелян Коцюбинський, Михайло Шашкевич і Йосафат Дудар по $10; о. Василь Клос, Василь Мандзій і Андрій Серафін по $5.

Биг Флетс: Павло Романицин $10

Ню Йорк Ситі: В. Хоміцький (решта з Х-ліття УКК) $27; з Панахиди по сл. п. ген. Т. Чупринці $163,66 (на УПА); Маріон Курочка, Степан Стецик, Мих. Осінчук, Олександер Федорович, Софія Дорожинська, Василь Купчак, Іван Ілляшенко, Анна й Волод. Костюк, Степан і Марія Мриглод та Мих. Вула по $10; Др. Ю. Фединський, Ярослав Щербанюк, Іван Ромашко, Петро Муштук, Микола і Марія Гумигродські, Роман Полуліх і Марія Віланюк по $5; Лука Гайдукевич, Ю. Федорович, Волод. Возняк, Дмитро Залізняк, Микола Петриляк по $2; Березовскі, Т. Лукавський, Василь Чикалюк, Богдан Мішко, Андрій Вацяк, Ярослав Вацяк, Іван Мельник, Др. М. Прокоп, В. Фриз, А. Шмуль, Іван Галавей, Ст. Лялька і І. Дикий та І. Осадчук по $1. Мих. Жовнір $2.

Оґденсбурґ: Др. Осип Тимочко $5

Сафферн: Магдалина Жежелевська $10.

Ютика: Українська Православна Парохія (з Лист. свята) $54. Теодор Гринів (з Листоп. свята) $48,19 Василь Рибарський $5; Юліян і Ярослава Кушнір $5; Ст. Мельник, пані Гомніцька, Мих. Ванасевич по $1; Франко Фалинський і Петро Данчук по $1.

КЕНЗАС: Кензас Ситі: Ярослав Склепкович $15.

НЕБРАСКА: Омага: Волод. Столярський, Волод. Прудивус по $5; Мих. Депа $2; Матій Проців, Мих. Гошуляк, Мих. Здан, Дмитро Грисьо, Павло Клячинський, Мих. Воробець, Іван Воробець, Яр. Винницький, Мих. Бігуняк, Мирослав Кальба і Іван Костів по $1.

МАСАЧУСЕТС: Бостон: Дмитро Варан $10; Іван Назар $8; Дмитро Владимір і Іван Щудляк по $5.

Джемейка Плейн: Олекса Панкевич $5; Евдокія Влизнюк $2; Катерина Сидоряк $1.

Спрінґфилд: Григорій Мисишин $5.

НОРТ ДАКОТА: Фарґо: Др. А. Жуковський $5.

МИШИГЕН: Дітройт: Микола Ціко $5.

Гемтремк: Адам Липецький $10.

МІНЕСОТА: Ейткін: Евстах Круць $5.

ОГАЙО: Акрон: Василь Пулк і Ст. Осередчук по $10.

Клівленд: 364 Відд. УНС $15; Мих. Тарнава $50; Микола Баран, Мих. Сентій, Мик. Гаврилів, Осип Гуменний, Іван Румінський, Андр. Запаранюк, Микола Сивий, Іван Сліпець, Андрій Стецяк, всі по $10; М. Світлик, Д. Стойків, М. Тимчишин, по $5; Ярослав Квaснюк $4; Мик. Бойко $3; Петро Юхуп, І. Гуманчук, Дмитро Бохнак, Степан Сливка, Пилип Ольховий, Мих. Здан, І. Ставничий, Михайлина Ставнича, Мих. Савчак, Орися Савчак, Семен Крислатий, Іван Шинґіра і Омелян Чубатий по $1.

Лорейн: інж. Роман Купчинський $10.

Толідо: Петро Лагола (продані книжечки УКК) 12,50.

ПЕНСИЛВЕНІЯ: Ембрідж: З храмового свята Укр. Православної Церкви $17,50; Мих. Шкробут і Д. Шкробут по $5.

Майнерсвил: о. Мирон Головінський $5.

Брістоль: Кость Форостяк $10.

Дюкейн: Іван Сачко $12.

Імперіял: Василь Таняк $3.

Джаннет: о. Ігнатій Галушка $10.

Джонставн: Микола Остапяк $10.

Линдора: Жіночий Клюб при Українській Прав. Церкві, Укр.-Амер. Горож. Клюб, Іван В. Домбровський, Іван Когут і Мих. Криницький по $10; Ст. Павліш $5.

Меганой: Запорізька Січ (Відд. УНС'у) $10; Братство св. Миколая (103 Відд. Робіт. Союзу) $5.

Мек Кіз Ракс: о. прот. Василь Дяків $10; Волод. Павлович $10; Іван Коритко $3.

Филаделфія: Українська Громада $25; о. Павло Теодорович, Степан і Анастазія Кабан, Мик. Процик, Григорій Рибачок, Мик. Просіцький, Богдан Маланій, Ярослав Масюк, Ірина Масюк, Богдан Перфецький, Др Лев Смішко, Др Софія Смішко і Катерина Вушко по $10; С-ка Ковальчук-Бутенчук-Сохор $10; Антін Галайдіда $10; Олена Масюк, Іван Венгринюк, Ірина Каміняк і Мих. Сивуляк по $5; Теодор Свистун $3; Григорій Грицишин $2.

Пітсбурґ-Гленвуд: Волод. Мудрик, Партеній Данек і К. Френд по $10; Дмитро Дресклер, Остап Гундяк, Юрко Перекішка по $5; Мик. Лесик і Антін Босовський по $1.

Пітсбурґ: Мих. Майнош, Осип Городиський, Василь Олійник, Мих. Олійник, Мих. Зелюнка, Антін Боднар, Степ. Стефанишин, Матвій Семків, Андрій Козяк і Петро Годованець по $10.

Ренкин: Укр.-Америк. Горожанський Клюб $10.

Шамокин: Степанія Хомин і Теофіль Хомин по $10.

Шенандоа: Іван Чорній $10.

Вейн: Антін Возьний і Розалія Возьна по $10.

Вилкис Баррі: М. Чолій $3.

Р. Айленд: Вункасет: о. Й. Галиш (плякати) $5.

ВИСКАНЗИН: Гадзон: Макар Каплитий $10; Мих. Стефанишин $5

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

НА АЛЯСЦІ ВВЕДЕНО ЗАТЕМНЕННЯ

Анкоредж, Аляска. — Військові бази, які находяться у прибережній смузі, дістали наказ переводити вправи в затемненні. Деякі бази, як у Віттієр і Шем'я були цілком затемнені, а інші були освітлені. Військові офіцери відмовилися виявити, чому появився наказ затемнення. Спостерігачі пояснюють це тим, що ступнево треба заводити всі воєнні забезпеки й практики, щоб не бути заскоченими несподівано.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Ч. Кінґстон, Н. Й. Стаття про роботи для скитальців написана для загального освідомлення про поширення варстатів праці в теперішньому часі. Коли йдеться про практичне застосування, то за „джабами" треба шукати в газетах, особливо в недільних виданнях місцевих або інших газет. У більших містах є окремі бюра праці, де за малою винагородою можна дістати працю. Є теж безплатні урядові бюра праці з назвою: U. S. Employment Service. За ними треба пошукати в телефонічній книжці під згаданою назвою.

СТАВАЙТЕ ЧЛЕНАМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ І СПІВВЛАСНИКАМИ 11-ЦЯТИ МІЛЬЙОНОВОГО МАЙНА ОРГАНІЗАЦІЇ

ТАРЗАН, ч. 2499. У погоні.

IN THE GRASP OF FOUR STALWART APES TARZAN WAS CARRIED TO THE APE VILLAGE.
ON BEING RELEASED WITHIN THE CIRCLE OF APES ALREADY STARTING THEIR FANATICAL "DUM-DUM" DANCE TARZAN REALIZED HE WAS TO BE THE SACRIFICIAL VICTIM.
BACK AT TIKAR'S DEN SOME INTUITION ROUSED JANE AND SHE SUDDENLY SAT UP CRYING TARZAN'S NAME. INSTANTLY BOTH ANIMALS WERE AWAKE.
FEELING INSTINCTIVELY THAT TARZAN WAS ALIVE AND IN DANGER SHE HURRIED, ACCOMPANIED BY TIKAR AND SABOR, TOWARD THE SITE OF THEIR TREE-HUT.
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

В обіймах чотирьох сильних малп Тарзан подався до села.

Коли його випустили в кружок малп, почали фанатичний танок „дум-дум" і Тарзан зрозумів, що він стане жертвою обряду.

А в печері Тікара якийсь інстинкт розбурхав Джену. Вона нагло сіла і серед плачу викликувала імя Тарзана. Мигом оба льви побудилися.

Вона інстинктовно відчула, що Тарзан ще живе і находиться в небезпеці. Тому вона пігнала вперед в товаристві Тікара й Сабори до своєї буди на дереві.